

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Lege privind serviciile de plată și pentru modificarea unor acte normative

Secțiunea a 2 – a

Motivul emiterii proiectului de act normativ

1. Descrierea situației actuale

În prezent, drepturile și obligațiile părților în cazul serviciilor de plată sunt reglementate prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 113/2009 privind serviciile de plată, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 685 din 12.10.2009 (denumită în continuare „OUG nr. 113/2009”), care transpune în legislația națională Directiva 2007/64/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 noiembrie 2007 privind serviciile de plată în cadrul pieței interne, de modificare a Directivelor 97/7/CE, 2002/65/CE, 2005/60/CE și 2006/48/CE și de abrogare a Directivei 97/5/CE (denumită în continuare „Directiva 2007/64/CE”). Prevederile Directivei 2007/64/CE sunt, de asemenea, transpuse prin dispozițiile art. 404¹ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare și ale Regulamentului BNR nr. 21/2009 privind instituțiile de plată, cu modificările și completările ulterioare.

Prin OUG nr. 113/2007 se stabilesc cerințe prudențiale și de acces pe piață al prestatorilor de servicii de plată, precum și drepturile și obligațiile utilizatorilor și prestatorilor de servicii de plată la încheierea contractelor și efectuarea operațiunilor de plată.

Astfel, OUG nr. 113/2007 reglementează serviciile de plată realizate cu instrumente de plată electronice, în măsura în care instrumentele de plată sunt acceptate într-o rețea deschisă - „open loop” (acceptarea instrumentelor de plată nu este limitată la unul sau un număr redus de furnizori ori produse/servicii). Serviciile de plată vizate sunt cele care permit: - depunerea de numerar într-un cont de plăți, precum și toate operațiunile necesare pentru funcționarea contului de plăți; - retrageri de numerar dintr-un cont de plăți, precum și toate operațiunile necesare pentru funcționarea contului de plăți; - debitări directe, operațiuni de plată printr-un card de plată sau un dispozitiv similar, operațiuni de transfer-credit, inclusiv operațiuni cu ordine de plată programată, indiferent dacă acestea sunt sau nu acoperite de o linie de credit sau nu; - remiterea de bani; - efectuarea operațiunilor de plată în care consimțământul plătitorului pentru realizarea unei operațiuni de plată este dat prin intermediul oricăror mijloace de telecomunicație, digitale sau informatice, și plata este efectuată către operatorul sistemului sau rețelei informatice

ori de telecomunicații care acționează exclusiv ca intermediar între utilizatorul serviciilor de plată și furnizorul bunurilor și serviciilor.

De asemenea, cadrul legislativ actual stabilește:

➤ cerințe de organizare și funcționare, respectiv: instituțiile de plată sunt persoane juridice, altele decât instituțiile de credit, autorizate de Banca Națională a României pentru a presta servicii de plată dacă îndeplinesc cerințe privind: nivelul minim de capital, protejarea fondurilor primite de la utilizatorii de servicii de plată, cadrul de administrare a activității riguros conceput, calitatea adecvată a acționarilor semnificativi și conducătorilor, fonduri proprii. Instituțiile de plată din state terțe trebuie să stabilească o persoană juridică într-un stat membru pentru a putea presta activitate în UE;

➤ echivalența de tratament în reglementarea instituțiilor de plată - indiferent dacă prestează exclusiv servicii de plată ori desfășoară în paralel și alte activități (instituții de plată hibrid);

➤ aplicarea principiului pașaportului european - instituțiile de plată autorizate într-un stat membru pot presta în celelalte state membre serviciile de plată autorizate prin intermediul unei sucursale, unui agent ori în mod direct (activitatea de creditare legată de serviciile de plată este permisă transfrontalier, pe baza pașaportului european, doar în condițiile în care termenul de rambursare a creditului este mai mic de 12 luni). Instituțiile de plată sunt autorizate, înregistrate și supravegheate de autoritatea competentă din statul membru de origine (statul în care este stabilită sub formă de persoană juridică instituția de plată);

➤ acces nediscriminatoriu la sistemele de plăți (cu excepția sistemelor de importanță sistemică) - pentru a permite desfășurarea activității de plată în cadrul unui mediu concurențial efectiv pentru toți prestatorii de servicii de plată;

➤ transparența condițiilor și a cerințelor în materie de informare a utilizatorilor cu privire la serviciile de plată – prestatorii de servicii au obligația ca, în cazul operațiunilor de plată singulară, al contractelor-cadru și al operațiunilor de plată prevăzute de acestea, să furnizeze consumatorilor informații înainte de încheierea contractului, respectiv de prestarea serviciului; de asemenea, sunt reglementate informațiile care trebuie cuprinse în contractul încheiat cu utilizatorii serviciilor de plată, precum și informațiile ce trebuie furnizate utilizatorilor după executarea unei operațiuni de plată;

➤ furnizarea în mod gratuit a informațiilor relevante – consumatorii au

dreptul sa primească, în mod gratuit, informațiile relevante, înainte de a deveni parte la un contract de servicii de plată. De asemenea, consumatorul poate solicita, gratuit și în orice moment în timpul relației contractuale, contractul cadru, pentru a avea posibilitatea să compare serviciile oferite de prestatori și condițiile aferente precum și pentru a putea, în caz de litigiu, să își dovedească drepturile și obligațiile contractuale;

➤ drepturile și obligațiile părților privind prestarea și utilizarea serviciilor de plată – sunt reglementate aspecte privind comisioanele aplicabile, autorizarea operațiunilor de plată, irevocabilitatea unui ordin de plată, achitarea comisioanelor, răspunderea în cazul operațiunilor de plată neautorizate, răspunderea în cazul neexecutării sau executării defectuoase a unei operațiuni de plată;

➤ termenul de executare al unui ordin de plată – termenul de executare pentru ordinele de plată inițiate de plătitor și efectuate în euro sau în moneda oficială a unui stat membru care nu aparține zonei euro este de o zi. În cazul plăților inițiate de sau printr-un beneficiar al plății, dacă nu există un acord explicit între prestatorul de servicii de plată și plătitor care să stabilească un termen de executare mai îndelungat, se aplică același termen de executare de o zi;

➤ împărțirea între părți a plății comisioanelor – în cazul în care operațiunea de plată nu implică un schimb valutar, prestatorul de servicii de plată al plătitorului și cel al beneficiarului plății percep comisioanele direct de la aceștia;

➤ operațiunile de plată neautorizate – utilizatorul serviciilor de plată trebuie să informeze în cel mai scurt timp prestatorul de servicii de plată, dar nu mai târziu de 13 luni de la data debitării, asupra oricărei operațiuni de plată pe care o consideră a fi neautorizată sau executată incorect. Prestatorului de servicii de plată îi revine sarcina probei cu privire la executarea respectivei operațiuni de plată. Mai mult, prestatorul de servicii de plată al plătitorului rambursează imediat plătitorului suma aferentă operațiunii de plată neautorizate respective și, dacă este cazul, readuce contul de plăți debitat, în situația în care s-ar fi aflat dacă operațiunea de plată neautorizată nu s-ar fi efectuat. Totuși, în cazul în care plătitorul nu a păstrat în siguranță elementele de securitate personalizate, acesta suportă pierderile care rezultă din deturnarea unui instrument de plată până la momentul notificării, pierderi de cel mult 150 de Euro sau echivalentul în lei al sumei menționate. Dacă pierderile rezultă în urma fraudei sau a nerespectării, intenționate sau din neglijență gravă, a uneia sau a mai multor obligații prevăzute

de proiectul de act normativ, plătitorul suportă toate pierderile legate de orice operațiuni neautorizate;

➤ răspunderea pentru corecta executare a operațiunilor de plată – prestatorul de servicii de plată are răspunderea pentru executarea corectă a tuturor operațiunilor de plată pe care a acceptat să le execute la cererea utilizatorului;

➤ mobilitatea utilizatorilor de servicii de plată – pentru a facilita mobilitatea clienților, consumatorii au posibilitatea să rezilieze un contract-cadru după o perioadă de un an, fără a suporta costuri;

➤ interzicerea transmiterii către utilizatorii serviciului de plată a unui instrument de plată nesolicitat;

➤ la art. (2) lit. f) din OUG nr. 113/2007 se prevede că au calitatea de prestatori de servicii de plată “statele membre sau autoritățile lor regionale ori locale, atunci când acestea nu acționează în calitate lor de autorități publice.” Aceste prevederi au caracter general și pot genera interpretări diferite în ce privește încadrarea în categoria prestatorilor de servicii de plată a anumitor entități publice cum ar fi, fără a se limita la acestea, Trezoreria statului pentru operațiuni derulate prin conturile deschise la aceasta sau alte entități care încasează impozite, taxe, contribuții și alte sume.

Revizuirea cadrului legislativ al Uniunii Europene privind serviciile de plată și, în special, analiza impactului Directivei 2007/64/CE și consultarea cu privire la cartea verde a Comisiei din 11 ianuarie 2012 intitulată „Către o piață europeană integrată pentru plățile cu cardul, pe internet și de pe telefonul mobil”, au arătat că evoluțiile au dat naștere unor provocări importante din perspectiva reglementării. Părți semnificative ale pieței serviciilor de plată, în special plățile efectuate cu cardul, pe internet și de pe dispozitive mobile, rămân fragmentate de-a lungul frontierelor naționale. Multe produse sau servicii de plată inovatoare nu intră, în întregime sau în mare parte, în domeniul de aplicare al Directivei 2007/64/CE. În plus, domeniul de aplicare al Directivei 2007/64/CE și, în special, elementele excluse din domeniul de aplicare, cum este cazul cu anumite activități legate de plăți, s-au dovedit în câteva cazuri a fi prea ambigue, prea generale sau pur și simplu depășite, având în vedere evoluțiile de pe piață. Aceasta a dus la incertitudine juridică, la apariția unor riscuri potențiale în materie de securitate în lanțul plăților și la o lipsă de protecție a consumatorilor în anumite domenii. S-a dovedit că prestatorii de servicii de plată au avut dificultăți în a demara servicii de plată digitale inovatoare, sigure și ușor de utilizat și în a oferi consumatorilor și comercianților cu amănuntul metode de plată

eficace, convenabile și sigure la nivelul Uniunii.

În ultimii ani, riscurile în materie de securitate aferente plăților electronice au crescut. Aceasta se datorează complexității tehnice crescânde a acestora, a volumului tot mai mare de plăți electronice la nivel mondial și a apariției unor noi tipuri de servicii de plată. Serviciile de plată efectuate în condiții de siguranță și securitate reprezintă o condiție esențială pentru o piață funcțională a serviciilor de plată. Utilizatorii serviciilor de plată ar trebui să fie protejați în mod adecvat împotriva acestor riscuri. Serviciile de plată sunt esențiale pentru funcționarea unor activități economice și sociale vitale.

În acest context, s-a apreciat de către forurile legislative ale Uniunii Europene că ar trebui instituite norme noi care să acopere lacunele legislative și care, în același timp, să ofere mai multă claritate juridică și să asigure o aplicare consecventă a cadrului legislativ în întreaga Uniune. Ar trebui garantate condiții de operare echivalente participanților existenți la piață și celor nou-apăruți, permițând noi mijloace de plată pentru a face accesibilă o piață mai mare și asigurând un nivel ridicat de protecție a consumatorilor care utilizează aceste servicii de plată în întreaga Uniune Europeană. Aceasta ar trebui să conducă la o mai mare eficiență a sistemului de plată în ansamblu, la mai multe opțiuni și la o mai mare transparență în materie de servicii de plată, sporind în același timp încrederea consumatorilor într-o piață armonizată a plăților.

În acest sens, a fost adoptată Directiva (UE) 2015/2366 a Parlamentului European și a Consiliului din 25 noiembrie 2015 privind serviciile de plată în cadrul pieței interne, de modificare a Directivelor 2002/65/CE, 2009/110/CE și 2013/36/UE și a Regulamentului (UE) nr. 1093/2010, și de abrogare a Directivei 2007/64/CE (denumită în continuare „Directiva (UE) 2015/2366”).

Directiva (UE) 2015/2366 își propune să adapteze domeniul de aplicare la realitățile pieței, să sporească transparența și să îmbunătățească nivelul de securitate juridică în beneficiul utilizatorilor de servicii de plată și al prestatorilor de servicii de plată.

Principalele elemente de noutate introduse de Directiva (UE) 2015/2366 sunt:

- lărgirea sferei de aplicare prin includerea serviciilor prestate online de operatorii care inițiază servicii de plată și cei care furnizează informații consolidate în legătură cu conturile de plăți deținute de utilizatorul serviciilor de plată;
- introducerea unor noi cerințe pentru autorizarea instituțiilor de plată și respectiv înregistrarea prestatorilor de servicii de informare cu privire la conturi, cu detalierea acestora în ghidurile emise de Autoritatea Bancară Europeană;
- detalierea procedurii de notificare pentru desfășurarea activității transfrontalier;
- stabilirea cadrului de cooperare pentru supravegherea activității (competențe ale autorității din statul membru de origine/gazdă);

- crearea unui registru la nivelul Uniunii Europene similar registrelor naționale în care sunt înscrise entitățile autorizate;
- revizuirea modalității de determinare a fondurilor proprii aferente activității de prestare de servicii de plată, prin raportare la Regulamentul (UE) nr. 575/2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012;
- accesul obiectiv, nediscriminatoriu și proporțional al instituțiilor de plată la serviciile de conturi de plăți furnizate de instituțiile de credit, în condițiile Directivei;
- reguli privind confirmarea disponibilității fondurilor, informarea cu privire la conturile de plată și inițierea plății;
- instituirea de cerințe cu privire la identificarea și gestionarea riscurilor operaționale și de securitate specifice serviciilor de plată, inclusiv privind autentificarea și comunicarea sigură, și accesul la date sensibile privind plățile, planuri de asigurare a continuității activității;
- stabilirea de cerințe de clasificare și raportare a incidentelor majore operaționale și de securitate apărute la prestatorii de servicii de plată și a datelor statistice privind fraudele și detalierea acestora, după caz, în ghiduri emise de Autoritatea Bancară Europeană
- asigurarea protejării securității imediate a sistemului financiar în cazul primirii unei notificări cu privire la un incident major relevant la nivel european.

Transpunerea Directivei (UE) 2015/2366 în legislația națională trebuia efectuată până la data de 13 ianuarie 2018.

2. Schimbări preconizate

Prin proiectul legislativ se dorește transpunerea în legislația națională a prevederilor Directivei (UE) 2015/2366, respectiv crearea unui cadru legal care să țină cont de evoluția pieței.

Proiectul reglementează condițiile de acces la activitatea de prestare a serviciilor de plată, supravegherea prudențială a instituțiilor de plată, regimul privind transparența pentru condiții și cerințe de informare privind serviciile de plată, precum și drepturile și obligațiile corespunzătoare ale utilizatorilor serviciilor de plată și ale prestatorilor de servicii de plată în contextul prestării de servicii de plată cu titlu profesional.

În linie cu abordarea de reglementare actuală, a fost elaborat prezentul proiect legislativ pentru aspectele de principiu prevăzute de art. 1-4, parțial art. 5, art. 6-8, parțial art. 9, art. 10-18, parțial art. 19, art. 20-37, parțial art. 99, parțial art. 103 și art. 109 din Directiva (UE) 2015/2366 referitoare la reglementarea, autorizarea instituțiilor de plată, înregistrarea prestatorilor de servicii de informare cu privire la conturi și supravegherea prudențială a acestora, urmând ca cerințele de natură tehnică, inclusiv cele referitoare la documentația de autorizare a instituțiilor de plată/înregistrare a prestatorilor de servicii de informare cu privire la conturi din ghidurile Autorității Bancare Europene, să fie transpuse și detaliate prin intermediul

legislației secundare.

Prevederile art. 35, art. 36, art. 38-110 și ale art. 113-115, exceptând prevederile alin. 2 lit. c), din Directiva (UE) 2015/2366 vor fi transpuse integral prin prezentul proiect legislativ.

Proiectul se aplică:

➤ operațiunilor de plată, înțelegând prin acestea acțiunea inițiată de plătitor sau de o altă persoană în numele și pe seama plătitorului ori de beneficiarul plății cu scopul de a depune, de a transfera sau de a retrage fonduri, indiferent de orice obligații subsecvente între plătitor și beneficiarul plății. Față de legislația existentă, se introduce posibilitatea inițierii plății de către o altă persoană în numele și pe seama plătitorului. În acest fel se extinde domeniul de aplicare, fiind cuprinse, de exemplu, și platformele de comerț electronic care acționează în calitate de intermediar atât pe seama cumpărătorilor individuali, cât și al vânzătorilor individuali fără o marjă reală de a negocia sau de a realiza vânzări sau achiziții de bunuri sau de servicii.

Sunt enumerate în mod limitativ operațiunile de plată care nu intră în domeniul de aplicare al proiectului. Dintre acestea, amintim modificările cele mai semnificative față de legislația actuală. Astfel, sunt excluse:

- serviciile de retragere de numerar prin intermediul unui distribuitor automat de numerar - ATM, oferite de furnizorii ce acționează în numele și pe seama unuia sau mai multor emitenți de carduri și care nu sunt parte la contractul-cadru cu clientul în baza căruia se retrag banii dintr-un cont de plăți, cu condiția ca acești furnizori să nu presteze alte servicii de plată dintre cele enumerate în proiect. Cu toate acestea, clientului trebuie să i se pună la dispoziție informații privind toate comisioanele de retragere prevăzute înainte de efectuarea retragerii, precum și la primirea numerarului la sfârșitul operațiunii, după retragere, astfel cum se prevede la art. 119, art. 121, art. 122 și la art. 138 din proiect;

- operațiunile de plată realizate pentru abonații proprii de un furnizor de rețele sau servicii de comunicații electronice suplimentar serviciilor de comunicații electronice și facturate pe factura aferentă serviciilor de comunicații electronice, în scopul achiziționării de conținut digital și de servicii de voce, indiferent de dispozitivul utilizat pentru achiziționarea sau consumarea acestora, sau în scopul achiziționării de bilete de călătorie/permise de acces ori în cadrul unor activități de caritate, dacă a fost utilizat un dispozitiv electronic pentru efectuarea operațiunilor de plată, dacă sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

a) valoarea fiecărei operațiuni de plată singulare nu depășește 50 euro;

b) valoarea cumulată a operațiunilor de plată pentru un abonat individual nu depășește 300 euro pe lună ori, în cazul în care un abonat a alimentat în avans contul deținut la furnizorul de rețele sau servicii de comunicații electronice, valoarea cumulată a operațiunilor de plată nu depășește 300 euro pe lună;

- serviciile inițiate prin instrumente de plată care îndeplinesc cumulativ următoarele criterii: sunt valabile doar în România, sunt furnizate la solicitarea unei

entități din sectorul public sau privat, sunt reglementate de o autoritate publică națională sau regională în scop social sau fiscal și pot fi folosite pentru achiziționarea anumitor bunuri sau servicii de la furnizori care au un acord comercial cu emitentul;

➤ serviciilor de plată, înțelegându-se prin acestea oricare dintre următoarele activități:

a) servicii care permit depunerea de numerar într-un cont de plăți, precum și toate operațiunile necesare pentru funcționarea unui cont de plăți;

b) servicii care permit retrageri de numerar dintr-un cont de plăți, precum și toate operațiunile necesare pentru funcționarea unui cont de plăți;

c) efectuarea următoarelor operațiuni de plată în cazul în care fondurile nu sunt acoperite printr-o linie de credit: debitări directe, inclusiv debitări directe singulare, operațiuni de plată printr-un card de plată sau un dispozitiv similar, operațiuni de transfer-credit, inclusiv operațiuni cu ordine de plată programată;

d) efectuarea următoarelor operațiuni de plată în cazul în care fondurile sunt acoperite printr-o linie de credit deschisă pentru un utilizator al serviciilor de plată: debitări directe, inclusiv debitări directe singulare, operațiuni de plată printr-un card de plată sau un dispozitiv similar, operațiuni de transfer-credit, inclusiv ordine de plată programată;

e) emiterea de instrumente de plată și/sau acceptarea de operațiuni de plată;

f) remiterea de bani;

g) servicii de inițiere a plății;

h) servicii de informare cu privire la conturi.

În cazul serviciilor de plată prevăzute la lit. g) și lit. h), prestatorul de servicii de plată nu intră în posesia fondurilor utilizatorilor de servicii de plată.

În plus față de legislația actuală, se introduc două noi servicii: serviciul de inițiere a plății și cel de informare cu privire la conturi.

Serviciul de inițiere a plății este oferit de un prestator de servicii de inițiere a plății care, la cererea utilizatorului serviciilor de plată, inițiază un ordin de plată cu privire la un cont de plăți deținut la un alt prestator de servicii de plată.

Serviciul de informare cu privire la conturi este oferit de un prestator de servicii de informare cu privire la conturi și este un serviciu online prin care se furnizează informații consolidate în legătură cu unul sau mai multe conturi de plăți deținute de utilizatorul serviciilor de plată la alt prestator de servicii de plată sau la mai mulți prestatori de servicii de plată.

➤ următoarelor categorii de prestatori de servicii de plată:

a) instituții de credit în sensul art. 4 alin. (1) pct. 1 din Regulamentul nr. 575/2013 privind cerințele prudențiale pentru instituțiile de credit și societățile de investiții și de modificare a Regulamentului (UE) nr. 648/2012, care desfășoară activitate potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit

și adecvarea capitalului, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare;

b) instituții emitente de monedă electronică în sensul art. 4 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 127/2011 privind activitatea de emiteră de monedă electronică, cu modificările și completările ulterioare;

c) furnizori de servicii poștale giro care prestează servicii de plată potrivit cadrului legislativ național aplicabil;

d) instituții de plată în sensul prezentei legi;

e) prestatorii de servicii de informare cu privire la conturi;

f) Banca Centrală Europeană și băncile centrale naționale, atunci când acestea nu acționează în calitate de autorități monetare sau în altă calitate ce implică exercițiul autorității publice;

g) statele membre sau autoritățile lor regionale ori locale, atunci când acestea nu acționează în calitatea lor de autorități publice. Per a contrario, atunci când aceste entități acționează în calitatea lor de autorități publice, prevederile actului normativ nu se aplică. Cu titlu exemplificativ, fără a se limita la aceasta, menționăm ca făcând parte din această categorie: sistemul trezoreriei statului din cadrul Ministerului Finanțelor Publice pentru operațiunile proprii, inclusiv serviciile privind încasarea și plata de impozite, taxe, contribuții și alte sume, potrivit actelor normative în vigoare, efectuate prin intermediul altor entități publice sau private.

➤ operațiunilor de plată în moneda unui stat membru atunci când atât prestatorul de servicii de plată al plătitorului, cât și prestatorul de servicii de plată al beneficiarului plății sunt situați într-un stat membru, sau în cazul în care unicul prestator de servicii de plată implicat în operațiunea de plată este situat în Uniunea Europeană;

➤ operațiunilor de plată într-o monedă care nu este moneda unui stat membru atunci când atât prestatorul de servicii de plată al plătitorului, cât și prestatorul de servicii de plată al beneficiarului plății sunt situați într-un stat membru, sau în cazul în care unicul prestator de servicii de plată implicat în operațiune este situat într-un stat membru, în legătură cu părțile din operațiunea de plată care sunt efectuate într-un stat membru;

➤ operațiunilor de plată în toate monedele în situația în care doar unul dintre prestatorii de servicii de plată este situat într-un stat membru, în ceea ce privește părțile din operațiunea de plată care sunt efectuate într-un stat membru.

În ultimele două cazuri, se aplică o parte din prevederile proiectului.

Astfel, în plus față de cadrul legislativ actual, potrivit proiectului, dispozițiile privind transparența și cerințele de informare pentru prestatorii de servicii de plată, precum și cele privind drepturile și obligațiile aferente furnizării și utilizării serviciilor de plată se vor aplica, după caz, de asemenea, operațiunilor în care unul

dintre prestatorii de servicii de plată se află în afara Spațiului Economic European (SEE), pentru a evita abordări divergente de la un stat membru la altul în detrimentul consumatorilor. După caz, dispozițiile respective sunt extinse la operațiunile efectuate în orice monedă oficială între prestatorii de servicii de plată care sunt situați pe teritoriul SEE.

Principalele aspecte ce fac obiectul reglementării vizează:

- autorizarea, cerințele operaționale și supravegherea instituțiilor de plată;
- înregistrarea, cerințele operaționale și supravegherea prestatorilor de servicii de informare cu privire la conturi;
- desfășurarea activității de prestare a serviciilor de plată pe teritoriul României prin intermediul agenților și externalizarea;
- desfășurarea activității pe teritoriul României de către prestatorii de servicii de plată din alte state membre;
- desfășurarea activității în afara teritoriului României de către prestatorii de servicii de plată persoane juridice române sau, după caz, persoane fizice;
- reglementarea registrului administrat de Banca Națională a României, în care vor fi evidențiate instituțiile de plată, prestatorii de servicii de informare cu privire la conturi, precum și mențiuni cu privire la descrierea serviciilor de plată exceptate;
- secretul profesional și schimbul de informații;
- stabilirea regimului tranzitoriu;
- accesul instituțiilor de plată, prestatorilor de servicii de informare cu privire la conturi și instituțiilor emitente de monedă electronică, în condițiile stabilite de Directiva (UE) 2015/2366, la serviciile de conturi de plăți furnizate de instituțiile de credit;
- măsuri privind creșterea securității operațiunilor de plată și comunicarea sigură între părțile relevante ale operațiunii de plată;
- reguli unitare privind confirmarea disponibilității fondurilor, informarea cu privire la conturile de plată și inițierea plății;
- asigurarea protejării securității imediate a sistemului financiar;
- transparența condițiilor și a cerințelor în materie de informare în cazul operațiunilor de plată singulară, al contractelor-cadru și al operațiunilor de plată prevăzute de acestea;
- drepturile și obligațiile prestatorilor de servicii de inițiere a plății și ale prestatorilor de servicii de informare cu privire la conturi;
- reguli de acces la contul de plăți în cazul serviciilor de inițiere a plății;
- reguli de acces și de utilizare a informațiilor privind contul de plăți în cazul serviciilor de informare cu privire la conturi;
- aspecte privind autentificarea și executarea operațiunilor de plată;
- răspunderea pentru operațiunile de plată neautorizate;
- răspunderea în cazul serviciilor de inițiere a plății pentru neexecutarea sau executarea incorectă sau cu întârziere a operațiunilor de plată;
- riscuri operaționale și de securitate și autentificarea;
- aspecte privind protecția datelor cu caracter personal.

De asemenea, se prevede obligația instituțiilor de plată care funcționează pe teritoriul României prin intermediul agenților în temeiul dreptului de stabilire, al căror sediu real este situat în alt stat membru, de a desemna un punct unic de contact în România pentru a asigura comunicarea și raportarea adecvată a informațiilor privind conformarea cu prevederile actului normativ. La solicitarea Băncii Naționale a României și/sau a Autorității Naționale pentru Protecția Consumatorilor, sucursalele și agenții al căror sediu real este situat în alt stat membru, transmit, în scopuri statistice și de informare, precum și pentru asigurarea supravegherii respectării prevederilor actului normativ, rapoarte referitoare la activitatea desfășurată pe teritoriul României.

Proiectul prevede o serie de cerințe operaționale pe care instituțiile de plată trebuie să le îndeplinească atunci când intervin modificări intervenite în situația acestora. Astfel, în cazul achizițiilor de participații calificate, BNR evaluează în ce măsură calitatea achizitorului potențial este adecvată din perspectiva necesității asigurării unui management prudent și sănătos al instituției de plată. BNR poate să se opună achiziției dacă influența exercitată de achizitor împiedică administrarea prudentă și sănătoasă a instituției de plată sau dacă achizitorul nu a furnizat informații complete.

În cazul în care o astfel de participație este achiziționată în pofida opoziției autorității competente, precum și în situația în care achizitorul nu a notificat, în prealabil, în legătură cu intenția de achiziție sau achiziția a avut loc anterior termenului de exprimare de către Banca Națională a României, în acord cu dispozițiile art.6 alin.(3) din Directiva (UE) 2015/2366, având în vedere faptul că perpetuarea unei situații de natură să împiedice administrarea prudentă și sănătoasă a instituției de plată este în contradicție cu scopul legii și poate pune în pericol funcționarea pieței serviciilor de plăți, prin proiectul de lege este stabilită suspendarea drepturilor de vot aferent acțiunilor deținute de acționarii în cauză. Pentru identitate de rațiune, voturile exprimate în cazurile menționate anterior, sunt lovite de nulitate absolută.

De asemenea, sunt prevăzute în mod expres competențele pe care BNR le are pentru exercitarea funcției de supraveghere a instituțiilor de plată. În acest sens, proiectul de lege conține dispoziții explicite și detaliate cu privire la obiectul verificărilor, persoanele care pot să facă inspecții, precum și scopul acestor verificări, astfel încât dispozițiile legale prevăd cu suficientă precizie condițiile și limitele ce trebuie respectate în exercițiul acestor atribuții de către autoritatea competentă. Prin urmare, condițiile de claritate impuse de previzibilitatea legii sunt respectate. De asemenea, din perspectiva art.53 din Constituția României, este de menționat faptul că efectuarea serviciilor de plată în condiții de siguranță și de securitate reprezintă o condiție esențială pentru o piață funcțională a serviciilor de plată. De asemenea, securitatea plăților electronice este fundamentală pentru asigurarea protecției utilizatorilor și pentru dezvoltarea unui mediu solid pentru comerțul electronic. Toate serviciile de plată oferite electronic ar trebui să se

desfășoare în condiții de siguranță, adoptând tehnologii capabile să garanteze o autentificare în siguranță a utilizatorului și să reducă, în cea mai mare măsură cu putință, riscul de fraudă. În aceste condiții, autoritățile competente trebuie să aibă instrumentele legale necesare pentru a verifica respectarea cerințelor impuse prin lege. De asemenea, textul proiectului de lege stabilește (la art.72) că activitatea de supraveghere a instituțiilor de plată "trebuie să fie proporțională, adecvată și adaptată riscurilor la care acestea sunt expuse".

Proiectul cuprinde, de asemenea, prevederi menite să asigure protejarea intereselor colective ale utilizatorilor de servicii de plată, atunci când o instituție de plată dintr-un alt stat membru care desfășoară activitate pe teritoriul României prin intermediul unei sucursale ori a unui agent nu respectă cerințe reglementate de Titlul II din Directiva 2015/2366.

Astfel, potrivit Directivei (UE) 2015/2366, în situații de urgență, dacă este necesar să se acționeze imediat pentru a gestiona o amenințare gravă la adresa interesului colectiv al utilizatorilor serviciilor de plată din statul membru gazdă, precum fraudă pe scară largă, autoritățile competente ale statului membru gazdă ar trebui să poată lua măsuri preventive, în paralel cu cooperarea transfrontalieră dintre autoritățile competente ale statului membru gazdă și statului membru de origine și sub rezerva măsurilor luate de autoritatea competentă a statului membru de origine. Măsurile respective ar trebui să fie adecvate, proporționale cu obiectivul urmărit, nediscriminatorii și de natură temporară. Măsurile ar trebui să fie justificate în mod corespunzător (para.54 din Preambulul Directivei (UE) 2015/2366). În consecință, prin prevederile art. 86 din proiectul de lege sunt transpuse, în mod corespunzător, dispozițiile art. 30 din Directiva (UE) 2015/2366 privind măsurile în caz de neconformitate, inclusiv măsuri preventive.

În ceea ce privește obligația de secret profesional, paragraful 2 al art.10 din Convenția Europeană a Drepturilor Omunilor prevede condițiile în care este permisă o ingerință în dreptul la liberă exprimare, acestea putând fi generate fie de nevoia de a proteja anumite interese publice (cum ar fi cele privitoare la siguranța națională, integritatea teritorială, siguranța publică, apărarea acesteia și prevenirea săvârșirii unor infracțiuni, protejarea sănătății și a moralei publice, garantarea autorității și a imparțialității puterii judiciare), dar și pentru a ocroti unele interese de ordin privat, precum reputația și drepturilor altor persoane ori nevoia de a împiedica divulgarea de informații confidențiale. Astfel, potrivit Convenției, statele pot lua unele măsuri pentru ocrotirea respectivelor interese, măsuri ce se materializează printr-o ingerință în exercitarea dreptului la liberă exprimare, care pot lua forma unor obligații specifice precum obligația de păstrare a secretului profesional (art. 92 din proiect).

De asemenea, prin proiect se prevede că utilizarea de către entitățile care nu se încadrează în prevederile legii în denumire, în antet sau în alte atribute de identificare ori în legătură cu o activitate, un produs sau un serviciu a sintagmei „instituție de plată”, „prestator de servicii de plată” sau derivate ori traduceri ale

acestora constituie infracțiune și se pedepsește cu amendă. Reglementarea este necesară pentru a preîntâmpina situații de tipul celor întâlnite în practică în care entități care nu sunt autorizate/înregistrate/supravegheate potrivit legii utilizează în atribuție de identificare/documente prezentate potențialilor clienți denumiri care induc în eroare clienții cu privire la statutul legal al furnizorilor de servicii.

Prin proiectul de act normativ se **modifică** prevederile Ordonanța Guvernului nr. 85/2004 privind protecția consumatorilor la încheierea și executarea contractelor la distanță privind serviciile financiare, republicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 365 din 13 mai 2008, precum și prevederile art. 4041 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare.

3. Alte informații

Secțiunea a 3-a

Impactul socio-economic al proiectului de act normativ

1. Impact macro-economic

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

1¹. Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat:

- a) limitarea directă sau indirectă a numărului furnizorilor - *nu este cazul*
- b) limitarea capacității furnizorilor de a concura - *nu este cazul*
- c) reducerea gradului de stimulare a furnizorilor pentru a concura efectiv - *nu este cazul*
- d) limitarea opțiunilor și informațiilor disponibile pentru clienți - *nu este cazul*
- e) luarea unei măsuri de ajutor de stat - *nu este cazul*

2. Impact asupra mediului de afaceri

Beneficii directe și indirecte preconizate

Se stabilesc drepturi și obligații importante ale prestatorilor de servicii de plată, fiind încurajată inovarea și, totodată, asigurându-se protecția utilizatorilor de servicii de plată.

2¹. Impactul asupra sarcinilor administrative

- a) Prin proiect se prevăd noi sarcini pentru Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor, respectiv de a analiza propunerile de contracte ale entităților care doresc să presteze servicii de plată, la solicitarea Băncii Naționale a României.
- b) simplificarea procedurilor administrative – *nu este cazul*

2². Impactul asupra întreprinderilor mici și mijlocii- nu este cazul

3. Impact social

Creșterea nivelului de informare și protecție a utilizatorilor de servicii de plată.

4. Impact asupra mediului

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

5. Alte informații

Nu sunt

Secțiunea a 4-a**Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)**

Proiectul de act normativ nu are impact asupra bugetului general consolidat.

- în mii lei (RON) -

Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
		3	4	5	6	
1	2	3	4	5	6	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: i. impozit pe profit ii. impozit pe venit b) bugete locale i. impozit pe profit c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. contribuții de asigurări						
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii b) bugete locale: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. cheltuieli de personal bunuri și servicii						
3. Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat b) bugete locale						
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa						

reducerea veniturilor bugetare						
6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare						
7. Alte informații Nu sunt						
Secțiunea a 5-a						
Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare						
<p>1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ (acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ):</p> <p><i>a) acte normative care se modifică sau se abrogă ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ</i></p> <p>Se abrogă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 113/2009 privind serviciile de plată, aprobată cu modificări prin Legea nr. 197/2010, cu modificările și completările ulterioare.</p> <p>Se modifică Ordonanța Guvernului nr. 85/2004 privind protecția consumatorilor la încheierea și executarea contractelor la distanță privind serviciile financiare, republicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 365 din 13 mai 2008.</p> <p>Se modifică Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 99/2006 privind instituțiile de credit și adecvarea capitalului, aprobată prin Legea nr. 227/2007, cu modificările și completările ulterioare.</p> <p><i>b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.</i> nu este cazul</p>						
<p>1¹. Compatibilitatea proiectului de act normativ cu legislația în domeniul achizițiilor publice Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect</p>						
<p>2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare: Directiva (UE) 2015/2366 a Parlamentului European și a Consiliului privind serviciile de plată în cadrul pieței interne, de modificare a Directivelor 2002/65/CE, 2009/110/CE și 2013/36/UE și a Regulamentului (UE) nr. 1093/2010, și de abrogare a Directivei 2007/64/CE, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 337 din 23 decembrie 2015.</p>						
<p>3. Măsurile normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect</p>						
<p>4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene</p>						

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente, făcându-se referire la un anume acord, o anume rezoluție sau recomandare internațională ori la alt document al unei organizații internaționale:

Orientările și recomandările emise de Autoritatea Bancară Europeană și actele delegate adoptate de Comisia Europeană în materie de servicii de plată.

6. Alte informații

Nu sunt.

Secțiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

1. Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

Au fost consultate organizațiile mediului de afaceri, precum și cei ai consumatorilor. Astfel, au transmis puncte de vedere și au participat la întâlnirea organizată în data de 7 iunie a.c.:

- din partea mediului de afaceri:

Asociația Română a Bancilor (ARB)

Consiliul Patronatelor Bancare din România (CPBR)

Consiliul National al Intreprinderilor Private Mici și Mijlocii (CNIPMMR)

FINQuare SRL

Orange România SA

- din partea consumatorilor:

Asociația Utilizatorilor de Servicii Financiare (AURSF)

Asociația Parakelos

Au participat la întâlnirea organizată în data de 7 iunie a.c. reprezentanți ai: ARB, CPBR, FINQuare SRL, AURSF, Asociația Parakelos.

2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ

3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr.521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect
<p>5. Informații privind avizarea de către:</p> <p>a) Consiliul Legislativ</p> <p>b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării</p> <p>c) Consiliul Economic și Social</p> <p>d) Consiliul Concurenței</p> <p>e) Curtea de Conturi</p> <p>Consiliul Legislativ a avizat favorabil proiectul de act normativ prin avizul nr. 277/2019.</p> <p>Consiliului Concurenței a emis adresa nr. 4831/2019.</p>
<p>6. Alte informații</p> <p>Nu sunt.</p>
<p>Secțiunea a 7-a</p> <p>Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ</p>
<p>1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ</p> <p>În procesul de elaborare a proiectului de act normativ au fost îndeplinite procedurile prevăzute de Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională. Acțiunea de informare a fost realizată prin afișare pe site-ul ANPC și al Ministerului Economiei.</p>
<p>2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice</p> <p>Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.</p>
<p>3. Alte informații</p> <p>Nu sunt</p>
<p>Secțiunea a 8-a</p> <p>Măsurile de implementare</p>
<p>1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale - înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente</p> <p>Instituțiile publice responsabile de implementarea măsurilor cuprinse în proiectul de act normativ sunt Banca Națională a României, Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorilor, Agenția Națională de Administrare Fiscală și Autoritatea Națională de Supraveghere a Datelor cu Caracter Personal.</p>
<p>2. Alte informații</p> <p>Nu sunt.</p>

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege privind serviciile de plată și pentru modificarea unor acte normative, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare, cu procedura de urgență prevăzută de art. 76 alin. (3) din Constituția României, republicată.

PRIM-MINISTRU

VIORICA DĂNCILĂ

